Сборник съдебна практика

ЗАКЛЮЧЕНИЕ НА ГЕНЕРАЛНИЯ АДВОКАТ
G. PITRUZZELLA
представено на 10 март 2022 година [1]

Дело C-22/21

SRS,
AA
срещу
Minister for Justice and Equality

(Преюдициално запитване, отправено от Supreme Court — Върховен съд, Ирландия)

„Преюдициално запитване — Право на свободно движение и на свободно пребиваване на територията на държавите членки — Бенефициенти — Други членове на семейството — Член на семейството, принадлежащ към домакинството на гражданина на Европейския съюз — Първи братовчед, който е граждани на трета държава и живее с гражданин на Съюза — Зависимост — Условия — Проверка от националните органи — Критерии — Свобода на преценка — Граници“

I. Въведение

1. SRS е роден през 1978 г. в Пакистан. От 1997 г. той пребивава със семейството си в Обединеното кралство. През 2013 г. той получава британско гражданство. Неговият първи братовчед AA е пакистански гражданин, роден през 1986 г. След като посещава университет в Пакистан, през 2010 г. AA продължава своето обучение в Обединеното кралство. Срокът на неговата виза за обучение изтича на 28 декември 2014 г. През целия период на пребиваването си в Обединеното кралство AA живее в Лондон със SRS, с родителите на последния и с други членове на своето семейство в жилище, принадлежащо на брата на SRS. SRS заплаща наем на своя брат. На 11 февруари 2014 г. SRS и AA сключват с този брат едногодишен съвместен договор за наем.

2. През януари 2015 г. SRS се премества по професионални причини в Ирландия. През март 2015 г. към него на ирландска територия се присъединява AA, с когото от този момент живее заедно. На 24 юни 2015 г., докато пребивава без виза на ирландска територия, AA подава искане до ирландските власти за получаване на карта за пребиваване като член на семейството на гражданин на Европейския съюз по силата на European Communities (Free Movement of Persons) (No. 2) Regulations 2006 (ирландски Правилник от 2006 г. за свободното движение на хора в Европейските общности) (наричан по-нататък „ирландският правилник от 2006 г.“) [2], с който в ирландското право е транспонирана

[1] Език на оригиналния текст: френски.

[2] S.I. № 656 от 2006 г.

Директива 2004/38/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 година относно правото на граждани на Съюза и на членове на техните семейства да се движат и да пребивават свободно на територията на държавите членки, за изменение на Регламент (ЕИО) № 1612/68 и отменяща директиви 64/221/ЕИО, 68/360/ЕИО, 72/194/ЕИО, 73/148/ЕИО, 75/34/ЕИО, 75/35/ЕИО, 90/364/ЕИО, 90/365/ЕИО и 93/96/ЕИО[3]. Действително съгласно член 7 от ирландския правилник от 2006 г. може да поиска да получи карта за пребиваване лице, което е „допуснато като член на семейството“ на гражданин на Съюза и пребивава в Ирландия от поне три месеца.

3. Член 2, параграф 1 от ирландския правилник от 2006 г. определя лицето, „допуснато като член на семейството“ на гражданин на Съюза, като „всеки член на неговото семейство, независимо от гражданство му, които не отговаря на условията, за да е член на семейството на гражданин на Съюза и който в своята държава на произход, на обичайно или предходно пребиваване: a) е на издръжка на гражданина на Съюза, b) е член на домакинството на гражданина на Съюза, c) поради сериозни здравословни причини е абсолютно наложително гражданинът на Съюза лично да се грижи за него“.

4. По този начин AA не твърди, че попада в категорията член на семейството на гражданин на Съюза по член 2, точка 2 от Директива 2004/38[4]. Но AA твърди, че е на издръжка на SRS и при всички случаи участва в неговото домакинство.

5. Съгласно обаче член 3, параграф 2, първа алинея, буква a) от Директива 2004/38, „[б]ез да се засягат правата на свободно движение и пребиваване, които въпросните лица могат да имат сами по себе си, приемащата държава членка в съответствие с нейното национално законодателство улеснява влизането и пребиваването на следните лица: всякакви други членове на семейството (независимо от тяхната националност), които не отговарят на определението, посочено в член 2, точка 2, и които в държавата, от която идват, са лица на издръжка или са членове на домакинството на гражданина на Съюза, който има основното право на пребиваване или в случаите, когато сериозни здравословни причини задължително изискват лична грижа за члена на семейството от страна на гражданина на Съюза“.

6. На 21 декември 2015 г. Minister for Justice and Equality (Министър на правосъдието и равенството, Ирландия) отхвърля искането на AA, като по същество приема за недостатъчно подкрепено с доказателства от негова страна, че той се намира на издръжка на SRS или е част от неговото домакинство. По-точно министърът приема, че периодът на действително съжителство в Обединеното кралство между SRS и AA след придобиването от SRS на статута на гражданин на Съюза е по-кратък от две години, че родителите на SRS, неговият брат и сестра имат адреса му в Лондон, и че дори да се установи пребиваването на AA на този адрес, това не е достатъчно, за да се приеме, че той е част от домакинството на SRS. Относно финансовата зависимост на AA от SRS според него тя не е подкрепена с достатъчно документи.

[3] ОВ L 158, 2004 г., стр. 77; Специално издание на български език, 2007 г., глава 5, том 7, стр. 56.

[4] По смисъла на тази разпоредба за „член[ове] на семейството“ на гражданин на Съюза се считат съпругът или регистрираният партньор на гражданина на Съюза, низходящите по права линия, които са на възраст под 21 години или са на издръжка на гражданина на Съюза, както и тези на неговия съпруг или регистриран партньор, и накрая, родините по възходяща права линия на гражданина на Съюза, които са на негова издръжка, както и тези на неговия съпруг или регистриран партньор. Именно тези членове на семейството „отговаря[т] на условията“ по смисъла на ирландската правна уредба.

7. След като представят допълнителни доказателства, SRS и AA подават искане за преразглеждане на решението на министъра на правосъдието и равенството. На 21 декември 2016 г. последният потвърждава решението си от 21 декември 2015 г. със същите мотиви, като приема, че макар двамата да са пребивавали на един и същ адрес в Обединеното кралство, не е установено SRS действително да е бил „глава на домакинство“, докато AA е живял с него в Лондон, каквото е изискването на член 3, параграф 2, първа алинея, буква а) от Директива 2004/38.

8. AA и SRS подават жалба за отмяна на това решение пред High Court (Висш съд, Ирландия). Пред тази юрисдикция SRS отново уточнява каква финансова подкрепа е предоставял на своя първи братовчед по време на съжителството им в Лондон с твърдението, че е единственото работещо лице в домакинството, предвид напредналата възраст на неговите родители и продължаващия престой в Пакистан на неговия брат. С решение от 25 юли 2018 г. High Court отхвърля жалбата на SRS и AA, тъй като AA не можело да се счита нито за лице, намиращо се на издръжка на SRS, нито за член на възглавявано от SRS домакинство, като същевременно признава, че отнасящото се до този въпрос понятие е неясно и не е определено никъде.

9. AA и SRS подават жалба пред Court of Appeal (Апелативен съд, Ирландия) с твърдението, че първоинстанционният съд е възприел твърде ограничително тълкуване на понятието „член[…] на семейството […] [който] е член[…] на домакинството“ на гражданин на Съюза. С решение от 19 декември 2019 г., подчертавайки отново трудността да се тълкува това понятие, Court of Appeal все пак приема, че единствено съжителството на един и същ адрес не може да се счита за достатъчно, за да се приеме, че AA и SRS са част от едно и също домакинство, възглавявано от SRS. Court of Appeal посочва, че за да може член на семейството да се счита за член на домакинството на гражданин на Съюза, той трябва да бъде неразделна част от семейната единица, като това положение се запази в обозримо или разумно предвидимо бъдеще. Освен това той не би трябвало да съжителства с гражданина на Съюза само за по-голямо удобство, но и поради емоционална и социална свързаност.

10. След като не постигат успех, AA и SRS решават да сезират запитващата юрисдикция с последна жалба, допусната на 20 юли 2020 г., по въпроса относно определянето на понятието „член на семейството, който е член на домакинството“ на гражданин на Съюза, и по въпроса дали от този гражданин на Съюза трябва да се изисква действително да бъде глава на домакинството [5].

11. Що се отнася до условието лицето да е част от домакинството, възглавявано от гражданина на Съюза, министърът на правосъдието и равенството потвърждава становището си, че само съжителството на члена на семейството, евентуално придружено с финансова подкрепа от гражданина на Съюза, не е достатъчно, за да се приеме, че така настанен и подпомаган, той е бил част от домакинството на гражданина на Съюза. Министърът припомня, че пребиваването на AA на територията на Съюза е ограничено от образователната му цел и че сключеният с брата на SRS договор за наем също е за ограничен срок. Поради това нямало признаци, от които да се заключи, че общото съжителство е трябвало да продължи и след завършването на обучението на AA. Освен това член 3, параграф 2, първа алинея, буква а) от Директива 2004/38 трябвало да се тълкува, като се има предвид действието на евентуалния отказ за издаване на разрешение за пребиваване

[5] Въпросът дали AA трябва да се счита за лице „на издръжка“ по смисъла на първата хипотеза на член 3, параграф 2, първа алинея, буква а) от Директива 2004/38 не е обсъждан в устните състезания пред запитващата юрисдикция (вж. т. 21 от акта за преюдициално запитване).

върху действителното упражняване на свободата на движение, с която гражданинът на Съюза разполага. Установено е обаче, че SRS се е преместил в Ирландия без AA. Също така трябвало да се следи за определена съгласуваност при тълкуването, така че, когато се тълкува член 3, параграф 2 от Директива 2004/38, да не се достига в крайна сметка до предоставянето на по-благоприятно положение на посочените в тази разпоредба членове на семейството — които поначало са по-слабо защитени от Директивата — в сравнение с положението на същинските членове на семейството по член 2, параграф 2 от същата директива.

12. От своя страна AA и SRS изтъкват, че текстовете на различните езици на член 3, параграф 2 от Директива 2004/38 се различават, като текстът на английски език съдържал допълнително условие, свързано с качеството „глава“ на домакинство, което не присъства в текстовете на повечето други езици. Освен това те наблягат на развитата между тях близост от най-ранна възраст, когато са живели в Пакистан, като изтъкват тесните семейни връзки, които би трябвало да са достатъчни, за да може AA да бъде признат за „член на семейството“ на SRS по смисъла на тази разпоредба, без при това да се изисква доказване на обстоятелството, че SRS е глава на домакинството.

13. От своя страна запитващата юрисдикция се съмнява, че е възможно да се възприеме всеобщо определение на понятието „член[…] на семейството […] [който] е член[…] на домакинството“ на гражданин на Съюза. Тя признава, че използването на понятието „глава на домакинство“ позволява да се разграничат например случаите на обикновено съвместно наемане, от тези, които са по-близки до семейното съжителство, но същевременно констатира, че става дума за понятие, което е трудно да бъде определено. Освен това не изглежда това понятие да се използва във всички езикови редакции на член 3, параграф 2, първа алинея, буква а) от Директива 2004/38. Ето защо запитващата юрисдикция иска да бъде установен смисълът, който следва да се вложи в това понятие, като във връзка с това се има предвид и положението на членовете на семейството, посочени в член 2, точка 2 от тази директива. Накрая тя обръща внимание на преследваната от Директива 2004/38 цел, с чиято помощ предполага, че би могло да се направи тълкуване на член 3, параграф 2 от Директива 2004/38. Също така, ако се окаже невъзможно формулирането на всеобщо определение, запитващата юрисдикция предлага редица критерии, на които биха могли да се основат националните юрисдикции, за да достигнат до еднообразно тълкуване на даденото понятие. Сред тези критерии по-специално са продължителността на пребиваване в домакинството и неговата цел. При всички случаи тя счита, че е наложително да се предприеме изясняване на равнището на Съюза.

14. При тези обстоятелства Supreme Court (Върховен съд, Ирландия) решава да спре производството и с акт за преюдициално запитване, постъпил в секретариата на Съда на 14 януари 2021 г., да отправи до последния следните преюдициални въпроси:

„1) Може ли понятието „член на домакинството на гражданин на Съюза“, използвано в член 3 от Директива [2004/38], да бъде определено по такъв начин, че да има всеобщо приложение в целия Съюз, и ако е възможно, какво е това определение?

2) Ако не може да бъде дадено определение на това понятие, по какви критерии съдиите следва да разглеждат доказателствата, така че националните съдилища да могат да решат в съответствие с установен набор от фактори кой е или кой не е член на домакинството на гражданин на Съюза за целите на свободното движение?“.

15. Писмени становища пред Съда представят SRS, AA, министърът на правосъдието и равенството, чешкото, датското, нидерландското и норвежкото правителство, както и Европейската комисия.

II. Анализ

A. Предварителни бележки

16. Преди да пристъпя към разглеждане на отправените до Съда два преюдициални въпроса, трябва да уточня два аспекта относно спора в главното производство.

17. На първо място, обръщам внимание, че гражданинът на Съюза, който желае да продължи съжителството си със свой първи братовчед, има британско гражданство. Доколкото все пак обстоятелствата са настъпили преди оттеглянето на Обединено кралство Великобритания и Северна Ирландия от Съюза, запитващата юрисдикция следва, след като Съдът се произнесе по преюдициалното запитване, да прецени законосъобразността на решението на министъра на правосъдието и равенството и да провери доколко са съвместими с правото на Съюза направените в това решение преценки, с които се констатира, че към момента на влизането му на ирландска територия през 2015 г. AA не е бил член на домакинството на SRS по смисъла на член 3, параграф 2, първа алинея, буква а) от Директива 2004/38. По този начин AA трябва да се разглежда като едно от „лицата, попадащи в обхвата на член 3, параграф 2, букви а) и б) от Директива [2004/38], които са кандидатствали за улесняване на влизането и пребиваването преди края на преходния период“ [6]. В такъв случай припомням, че ако ирландските власти биха решили да улеснят с обратно действие пребиваването на AA в периода 2015—2020 г., той би запазил своето право на пребиваване дори след изтичането на преходния период по член 10, параграф 3 от Споразумението за оттегляне [7].

18. На второ място, жалбоподателите в главното производство твърдят, че при преценката на индивидуалното положение на AA с оглед на член 3, параграф 2, първа алинея, буква а) от Директива 2004/38 националните власти съзнателно не са взели предвид периода на съжителство на SRS и AA, преди SRS да придобие гражданство на Съюза. Въз основа на това те стигат до извода, че при разглеждането на молбите за предоставяне на разрешение за пребиваване, подадени от членовете на техните семейства, разбирани в широк смисъл съгласно Директива 2004/38, натурализираните граждани на Съюза се намират в по-неблагоприятно положение от това на лицата, родени като граждани на Съюза. От своя страна ответникът твърди, че при обжалването на решението от 21 декември 2015 г. пред националните юрисдикции не е било повдигнато нито едно основание във връзка с предходното съжителство и определянето на началния момент на това съжителство. Както отбелязва Комисията, противоборството между страните в главното производство повдига въпроса дали семейният живот отпреди придобиването на гражданството на Съюза може или трябва да се вземе предвид. Следва да се отбележи все пак, че Съдът не е сезиран с този

[6] Член 10, параграф 3 от Споразумението за оттеглянето на Обединено кралство Великобритания и Северна Ирландия от Европейския съюз и Европейската общност за атомна енергия (ОВ C 384I, 2019 г., стр. 1, наричано по-нататък „Споразумението за оттегляне“).

[7] Във връзка с член 10, параграф 2 от посоченото споразумение.

въпрос, колкото и интересен да е той[8]. Следователно съображенията, които ще изложа по-долу, се отнасят изключително до отправените до Съда два преюдициални въпроса, без те да могат да се тълкуват като потвърждение или обезсилване на националната практика на вземане на решения, съгласно която семейният живот на гражданина на Съюза и на члена на неговото семейство в широк смисъл, който иска разрешение за пребиваване, се взема предвид едва от момента на придобиването на гражданство на Съюза.

Б. По преюдициалните въпроси

19. С отправените до Съда два преюдициални въпроса, които според мен следва да се разгледат заедно, запитващата юрисдикция по същество иска Съдът да уточни дали понятието „всякакви други членове на семейството […] които […] са членове на домакинството на гражданина на Съюза, който има основното право на пребиваване“ по смисъла на член 3, параграф 2, първа алинея, буква а) от Директива 2004/38, може да се определи по начин, който го прави „всеобщо приложимо“, а при отрицателен отговор — да ѝ се посочат критериите, с които да се определи кога съгласно тази разпоредба даден член на семейството трябва да се счита за „член на домакинството“ на гражданина на Съюза.

1. Невъзможност да се даде всеобщо определение за член на семейството, който е член от домакинството на гражданина на Съюза

20. По отношение на възможността да се даде всеобщо приложимо определение на понятието „член[…] на семейството […] [който] е член[…] на домакинството на гражданина на Съюза“, освен че това, което се счита за всеобщо, може бързо да се окаже съвсем относително, подобно определение не ми се струва нито осъществимо, нито препоръчително. Текстът на член 3, параграф 2, първа алинея от Директива 2004/38 е много по-отворен — за да не кажа неточен — от текста на член 2 от същата директива, който в параграф 2 определя членовете на „същинското“ семейство на гражданина на Съюза. Тази липса на точност се обяснява с факта, че членовете на семейството, посочени в член 3, параграф 2 от Директива 2004/38, представляват остатъчна категория членове на семейството, за които влизането и пребиваването трябва да бъдат само улеснени от държавите членки. Тъй като задълженията на държавите членки спрямо тези членове на семейството не са толкова строги колкото спрямо членовете на същинското семейство[9], не е необходимо тази първа категория членове на семейството да бъде толкова точно определена, както е определена втората категория. Мисля, че този извод се отнася до всички хипотези в член 3, параграф 2, първа алинея, буква а) от Директива 2004/38. Неяснотата около понятието „член[…] на семейството […] [който] е член[…] на домакинството на гражданина на Съюза“ може би има положителни страни, тъй като позволява известна гъвкавост във формулировката. Опитът да се даде всеобщо определение на понятието „член[…] на семейството […] [който] е член[…] на домакинството на гражданина на Съюза“, би могло от социологическа и културна гледна точка да се окаже не само опасно, но както отбелязва ответникът в главното производство,

[8] Ответникът в главното производство оспорва въобще, че става въпрос за основание за отхвърляне на молбата от страна на министъра (вж. т. 44 от становището на ответника в главното производство). Все пак, за по-голяма пълнота следва да се отбележи, че в точка 2 от краткото изложение на мотивите в решението за отказ на AA, което се съдържа в точка 6 от акта за преюдициално запитване, действително има позоваване на националната норма, съгласно която „следва да се прецени начинът на живот на гражданина на Съюза, откакто е придобил това качество, независимо къде се е случило това“.

[9] Вж. например решение от 5 септември 2012 г., Rahman и др. (C-83/11, наричано по-нататък „решение Rahman и др.“, EU:C:2012:519, т. 18, 19 и 21).

също и в противоречие с преследваната от Директива 2004/38 цел поради невъзможността да обхване цялата многоизмерна и изменчива действителност в различните проявления на семейния живот в широк смисъл.

21. Поради това според мен не може да се даде всеобщо определение на понятието за член на семейството, който е член от домакинството на гражданин на Съюза.

22. Някои от страните, участвали в писмената фаза на производството пред Съда, тълкуват първия преюдициален въпрос в смисъл, че запитващата юрисдикция искала да се установи дали понятието „член[…] на семейството […] [който] е член[…] на домакинството на гражданина на Съюза“ е самостоятелно понятие на правото на Съюза. Не споделям подобно разглеждане на първия преюдициален въпрос, чийто текст впрочем е достатъчно ясен. Освен това, ако трябваше да се разбира по предложения от тези страни начин, първият въпрос би се оказал по-щекотлив, отколкото изглежда на пръв поглед, а отговорът по него не ми се вижда наложителен за подпомагането на запитващата юрисдикция да разреши висящия пред нея спор.

23. Само припомням, че съгласно постоянната практика на Съда „както от изискването за еднакво прилагане на правото на Съюза, така и от принципа за равенство следва, че разпоредба от правото на Съюза, чийто текст не съдържа изрично препращане към правото на държава членка с оглед на определяне на нейния смисъл и обхват, трябва по принцип да получи самостоятелно и еднакво тълкуване навсякъде в Съюза“ [10].

24. В своето писмено становище Кралство Дания твърди, че в член 3, параграф 2, първа алинея от Директива 2004/38 има изрично препращане към националните правни системи, а Съдът впрочем вече е признал на държавите членки широко право на преценка, когато трябва да установят дали разглежданото от тях индивидуално положение попада в някоя от хипотезите в тази разпоредба [11]. Комисията твърди обратното, посочвайки че препращането към национални норми в член 3, параграф 2 се отнася само до условията, при които държава членка трябва да улесни влизането и пребиваването на лица, които попадат в приложното поле на тази разпоредба, но не се отнася до самото определение за тези лица.

25. Практиката на Съда, в която се разглежда даденото положение, изглежда, не е единна, особено по отношение на предоставената на държавите членки от тази разпоредба съществена възможност за преценка, на която ще се върна по-нататък [12]. Действително, при прочита на решение Rahman и др. възниква явно затруднение, тъй като Съдът приема, че „в рамките на това разглеждане на личното положение на молителя [на документ за пребиваване на основание член 3, параграф 2, буква а) от Директива 2004/38] компетентният орган трябва да вземе предвид различни фактори, които според случая могат да бъдат релевантни, като степента на икономическа или физическа зависимост и степента на родство между члена на семейството и гражданина на Съюза, който той иска

[10] Вж. решение от 21 декември 2011 г., Ziolkowski и Szeja, C-424/10 и C-425/10, EU:C:2011:866, т. 32 и цитираната съдебна практика). Вж. в същия смисъл решение от 26 март 2019 г., SM (Дете, поставено под алжирския режим кафала) (C-129/18, наричано по-нататък „решение SM (Дете, поставено под алжирския режим кафала)“, EU:C:2019:248, т. 50).

[11] Кралство Дания основава преценката си по-специално на съдебната практика, установена с решения Rahman и др. и SM (Дете, поставено под алжирския режим кафала).

[12] Вече имах възможност да подчертая тази широка възможност, предоставена на преценката на държавите членки: вж. заключението ми по дело Bevándorlási és Menekültügyi Hivatal (Събиране на семейството — Сестра на бежанец) (C-519/18, EU:C:2019:681, т. 57—62). Вж. също така точка 31 от настоящото заключение.

да придружи или към когото иска да се присъедини“ [13]. Съдът продължава, добавяйки че „[п]редвид както *липсата на по-точни правила* в Директива 2004/38, така и *използването на израза „в съответствие с нейното национално законодателство“* в член 3, параграф 2 от [нея], трябва да се посочи, че всяка държава членка разполага с *широко право на преценка* във връзка с *избора на* подлежащите на отчитане *фактори*. При това положение приемащата държава членка трябва да следи нейното законодателство да съдържа критерии, които са в съответствие с обичайния смисъл на понятието „улеснява“, *както и на използваните в член 3, параграф 2 понятия, свързани със зависимостта*, и които критерии не лишават тази разпоредба от нейното полезно действие“ [14].

26. Гореизложеното е в ярък контраст например с посоченото в решение SM (Дете, поставено под алжирския режим кафала) по отношение на член 2, точка 2, буква в) от Директива 2004/38, а именно, че тази разпоредба „не препраща изрично към правото на държавите членки“ [15], което открива възможността за еднакво тълкуване на съдържащото се в нея самостоятелно понятие на правото на Съюза [16]. Вярно е обаче също така, че това решение преповтаря само отчасти точка 24 от решение Rahman и др., без да повтаря позоваването на зависимостта [17].

27. Така или иначе, както отбелязах по-горе, въпросът за това дали понятието „член[…] на семейството […] [който] е член[…] на домакинството на гражданина на Съюза“ по смисъла на член 3, параграф 2, първа алинея, буква а) от Директива 2004/38 е самостоятелно понятие на правото на Съюза не ми изглежда да е поставен от запитващата юрисдикция и той не ми се вижда определящ предвид отговора, който Съдът трябва да даде на поставения му втори въпрос [18]. В действителност, по-точно в решения Rahman и др. и SM (Дете, поставено под алжирския режим кафала), Съдът е съдействал на сезиралите го национални юрисдикции — без да вземе становище относно това дали съдържащите се в член 3, параграф 2, първа алинея, буква а) от Директива 2004/38 понятия са самостоятелни за правото на Съюза — чрез изясняване на *обичайния* смисъл на разпоредбите, чието тълкуване е било поискано.

[13] Решение Rahman и др. (т. 23). Полезно е да се напомни, че тук Съдът е призован да уточни тълкуването на член 3, параграф 2, първа алинея, буква а), първа хипотеза от Директива 2004/38, без да се споменава в случая, че става въпрос за самостоятелно понятие на правото на Съюза. Напротив, в друг контекст, но все така във връзка с понятието „на издръжка“, вж. решение от 12 декември 2019 г., Bevándorlási és Menekültügyi Hivatal (Събиране на семейството — Сестра на бежанец) (C-519/18, EU:C:2019:1070, т. 44 и 45).

[14] Решение Rahman и др. (т. 24). Курсивът е мой.

[15] Решение SM (Дете, поставено под алжирския режим кафала) (т. 50).

[16] Решение SM (Дете, поставено под алжирския режим кафала) (т. 50 и сл.).

[17] Също така е интересно да се отбележи, че в изложението, посветено в решение SM (Дете, поставено под алжирския режим кафала) на член 3, параграф 2, първа алинея, буква а) от Директива 2004/38, Съдът се е въздържал да уточни към коя хипотеза от посочената разпоредба може да се отнесе положението в главното производство (вж. по-специално т. 58 и 59 от посоченото решение).

[18] Всъщност би могло да се подкрепи и едно междинно разрешение, състоящо се в това да се приеме самостоятелният характер на разглежданото понятие, като същевременно се запази признаването — което изглежда неизбежно с оглед на естеството на член 3, параграф 2, първа алинея, буква а) от Директива 2004/38 — на широка свобода на преценка на държавите членки при определяне на особените изисквания, за да се счита за изпълнен критерият за допустимост, посочен най-общо в тази разпоредба.

2. Членът на домакинството на гражданина на Съюза като трета хипотеза на зависимост по член 3, параграф 2, първа алинея, буква а) от Директива 2004/38

28. След констатираната невъзможност да се даде всеобщо валидно определение и дори да се предположи, че не става въпрос за самостоятелно понятие на правото на Съюза, все пак Съдът има задължение да подпомогне запитващата юрисдикция и да изясни какво трябва да се разбира под „член[…] на семейството […] [който] е член[…] на домакинството на гражданина на Съюза“ по смисъла на член 3, параграф 2, първа алинея, буква а) от Директива 2004/38. За тази цел следва да се върнем по-общо към въведения с тази директива правен режим.

а) Обхват на задължението на държавите членки по член 3, параграф 2, първа алинея, буква а) от Директива 2004/38

29. Директива 2004/38 има „за цел да улесни упражняването на основното и лично право на свободно движение и пребиваване на територията на държавите членки, което е предоставено на гражданите на Съюза пряко с член 21, параграф 1 ДФЕС, както и в частност да укрепи това право […]. С оглед на посочените цели разпоредбите от Директива 2004/38 […] трябва да бъдат тълкувани широко“[19]. Както отбелязах по-горе, тази режим, който има за цел също да улесни събирането на семействата на гражданин на Съюза с членовете на неговото семейство, се основава на едно съществено раздвоение.

30. На членовете на семейството от първия кръг, определени в член 2, точка 2 от Директива 2004/38, автоматично се признава право на влизане и пребиваване в приемащата държава членка на гражданина на Съюза. Влизането и пребиваването на „други“ членове на семейството — тези по член 3, параграф 2, първа алинея от Директива 2004/38 — трябва да бъде само улеснено от тази държава членка[20].

31. Съответно от това обикновено задължение за „улесняване“ на влизането и пребиваването на тези „други“ членове на семейството следва, че Директива 2004/38 не задължава държавите членки да уважават всяка молба за влизане или пребиваване, подадена от лица, които докажат, че са членове на семейството по смисъла на член 3, параграф 2, първа алинея от тази директива[21]. Впрочем това тълкуване се подкрепя от съображение 6 от Директива 2004/38[22], съгласно което разпоредбата има за цел да се съхрани единството на семейството в по-широк смисъл[23]. Съдът е уточнил задълженията на приемащите държави членки при разглеждането на молби за влизане или пребиваване

[19] Решение SM (Дете, поставено под алжирския режим кафала) (т. 53 и цитираната съдебна практика). Решение от 12 декември 2019 г., Bevándorlási és Menekültügyi Hivatal (Събиране на семейството— Сестра на бежанец) (C-519/18, EU:C:2019:1070, т. 49), изглежда, акцентира от своя страна върху целта „за осигуряване или насърчаване в рамките на приемащата държава членка на събирането на семейството на граждани на други държави членки или на трети страни, които пребивават законно в приемащата държава членка“. Относно границите при широкото тълкуване на Директива 2004/38 вж. решение SM (Дете, поставено под алжирския режим кафала) (т. 55).

[20] Вж. решение Rahman и др. (т. 19).

[21] Вж. решение Rahman и др. (т. 18).

[22] Съгласно което, „[з]а да се съхрани единството на семейството в по-широк смисъл и без да се засяга забраната на дискриминацията, основана на националност, положението на лица, които не са включени в определението за членове на семейство съгласно настоящата директива и които поради това нямат автоматично право на влизане и пребиваване в приемащата държава членка, следва да бъде разгледано от приемащата държава членка въз основа на националното ѝ законодателство, за да се реши, дали на тези лица може да се предостави право на влизане и пребиваване, като се отчита тяхното взаимоотношение с гражданина на Съюза или други обстоятелства, като финансова или физическа зависимост от гражданина на Съюза“.

[23] Вж. решение Rahman и др. (т. 32). Вж. също решение SM (Дете, поставено под алжирския режим кафала) (т. 60).

на основание член 3, параграф 2, първа алинея, буква а) от Директива 2004/38. Макар да няма задължение за признаване на право на влизане или пребиваване за тези членове на семейството в широк смисъл, „при все това, […] [член 3, параграф 2, първа алинея, буква а) от Директива 2004/38] възлага в тежест на държавите членки задължение да предоставят определено предимство — в сравнение с молбите за влизане и пребиваване на други граждани на трети държави — на молбите, подадени от лица, които имат *особена връзка на зависимост* с гражданин на Съюза“ [24]. Това предимство се състои основно в задължението на държавите членки „да предвидят възможност […] да получат решение по своята молба, което се основава на задълбочен анализ на тяхното лично положение и което в случай на отказ е мотивирано“ [25]. Съдът отбелязва, че държавите членки са длъжни „да взем[ат] предвид различни фактори, които според случая могат да бъдат релевантни, като степента на икономическа или физическа зависимост и степента на родство между члена на семейството и гражданина на Съюза“ [26]. Впрочем неточността на Директива 2004/38, ведно с препращането към националното законодателство, водят до извода за наличието на „широка свобода на преценка“ [27] във връзка с избора на подлежащите на отчитане фактори. Широката свобода на преценка обаче трябва да се упражнява с две ограничения: от една страна, зачитане на обичайния смисъл на понятието „улеснява“ и на използваните в член 3, параграф 2, първа алинея, буква а) от Директива 2004/38 понятия, свързани със зависимостта, и от друга страна, запазване на полезното действие на тази разпоредба [28]. По-специално при упражняването на това право на преценка държавите членки могат да предвидят „в законодателствата си особени изисквания относно естеството и продължителността на зависимостта именно за да се уверят, че това положение на зависимост е действително и трайно и не е предизвикано с единствената цел да се постигне влизане и пребиваване в приемащата държава членка“ [29]. Накрая свободата на преценка трябва да се упражнява „в светлината на и при спазване на разпоредбите на Хартата на основните права на Европейския съюз“ [30].

32. Макар по този начин Съдът да е уточнил обхвата на задълженията на държавите членки по член 3, параграф 2, първа алинея, буква а) от Директива 2004/38, налага се изводът, че все още не е дадено тълкуване на самото понятие „член на домакинството на гражданина на Съюза“ по смисъла на тази разпоредба.

[24] Решение Rahman и др. (т. 21). Курсивът е мой. Вж. също решение SM (Дете, поставено под алжирския режим кафала) (т. 61).

[25] Решение Rahman и др. (т. 22). Вж. също решение SM (Дете, поставено под алжирския режим кафала) (т. 62). Това следва и от член 3, параграф 2, втора алинея от Директива 2004/38.

[26] Решение Rahman и др. (т. 23). По-нататък Съдът уточнява, че положението на зависимост, изразяващо се в наличието на тесни и стабилни семейни връзки поради специфични фактически обстоятелства, като икономическа зависимост, принадлежност към домакинството или сериозни здравословни причини, трябва да съществува в страната, от която идва съответният член на семейството, към момента, в който иска да се присъедини към гражданина на Съюза, на чиято издръжка се намира (вж. решение Rahman и др., т. 32 и 33).

[27] Решение Rahman и др. (т. 24). Вж. също решение SM (Дете, поставено под алжирския режим кафала) (т. 63).

[28] Решение Rahman и др. (т. 24). Вж. също решение SM (Дете, поставено под алжирския режим кафала) (т. 63).

[29] Решение Rahman и др. (т. 38).

[30] Решение SM (Дете, поставено под алжирския режим кафала) (т. 64). Поради това, тъй като националните органи трябва да се произнесат по молба за влизане или за пребиваване, подадена от „друг[…] член[…] на семейството“ по смисъла на член 3, параграф 2, първа алинея, буква а) от Директива 2004/38, те следва да бъдат подпомогнати от насоките на Съда, който очаква от тях, по-специално при прилагане на член 24 от Хартата на основните права, те „да преценят премерено и разумно всички известни и релевантни обстоятелства и да вземат предвид различните налични интереси, сред които по-специално висшия интерес на съответното дете“ (решение SM (Дете, поставено под алжирския режим кафала), т. 68). Впоследствие съдът трябва да уточни критериите, които следва да се преценят, както и необходимата оценка на рисковете. Свободата на преценка на държавите членки би се превърнала в шагренова кожа, когато Съдът приеме, че ако след такъв анализ въпросните членове на семейството, сред които има дете, трябва действително да водят семеен живот, а детето зависи от своите настойници или попечители — граждани на Съюза, при което „изискванията, свързани с основното право на зачитане на семейния живот, наред със задължението да се вземе предвид висшият интерес на детето *по принцип налагат* предоставянето на право за влизане и пребиваване на детето в качеството му на друг член на семейството на граждани на Съюза по смисъла на член 3, параграф 2, буква а) от Директива 2004/38“ (решение SM (Дете, поставено под алжирския режим кафала), т. 71) (Курсивът е мой).

б) Буквално тълкуване, по необходимост допълнено с контекстуален и телеологичен анализ

33. Запитващата юрисдикция изтъква, че една от трудностите, свързани с член 3, параграф 2, първа алинея, буква а) от Директива 2004/38 е свързана с несъответствията между текстовете на различните езици. По-специално текстът на английски език („members of the household of the Union citizen“), както и този на френски, подсказват, че гражданинът на Съюза и другият член на семейството са част поне от едно и също домакинство. Съобразно това обстоятелство ирландските органи изтълкували условието в смисъл, че гражданинът на Съюза трябва да бъде *глава* на домакинството, към което принадлежи и другият член. Противоположен е текстът на италиански език („convive“), който, изглежда, има предвид само обикновено съжителство [31]. Поради това от краткото и неизчерпателно сравнение на някои от текстовете на различните езици следва, че не всички те наблягат на изискването за споделяне на „домакинството“ на гражданина на Съюза, тъй като някои от тях, изглежда, изискват само наличието на съжителство.

34. Въпреки че очевидно има различия между текстовете на различните езици, аз вече съм на мнение, че условието по член 3, параграф 2, първа алинея, буква а) от Директива 2004/38 не може да се тълкува, както правят ирландските власти, в смисъл че съответният гражданин на Съюза трябва непременно да бъде глава на домакинството. Освен че функцията „глава на домакинството“ според мен въплъщава една напълно отживяла семейна йерархия, основно упражнявана от мъжа, възприеман като несменяемия център на съпружеския и семеен патриархален модел [32], да се изисква от другия член на семейството да принадлежи на домакинството на гражданина на Съюза, явяващ се при това глава на това домакинство, означава да се добави допълнително условие, което Директивата, а според мен и текстът ѝ на английски език, не предвижда [33].

35. Същевременно припомням, че съгласно постоянната практика на Съда формулировката, използвана в текста на правна разпоредба на Съюза на един от езиците, не може да служи като единствена основа за тълкуването на разпоредбата или да ѝ се отдава предимство пред текстовете на останалите езици. Всъщност разпоредбите от правото на Съюза трябва да се тълкуват и прилагат по един и същ начин, като се вземат предвид текстовете на всички езици на Съюза. В случай на несъответствия между текстовете на различните езици на разпоредба от правото на Съюза въпросната разпоредба трябва да се тълкува в зависимост от нейния контекст и целите на правната уредба, от която тя е част [34].

[31] Такъв, изглежда, е случаят и с текстовете на испански („viva con el ciudadano“), немски („oder der mit ihm im Herkunftsland in häuslicher Gemeinschaft gelebt hat“), нидерландски („inwonen“) и португалски език („com este viva em comunhão de habitação“).

[32] Вж. например относно използването на понятието „глава на домакинство“ в статистиката и трудностите, които възникват от такова понятие, *De Saint Pol*, T., Deney A., *Monso* O. Ménage et chef de ménage: deux notions bien ancrées, Travail, genre et sociétés, 2004, vol. 1, № 11, т. 63—78.

[33] Всъщност според мен изразът „household of the Union citizen“ би могъл да обозначава просто принадлежност на гражданина на Съюза към домакинството. Освен това, както отбелязват жалбоподателите в главното производство, „глава на семейството“ често се възприема като лице, което оказва материална подкрепа на своето обкръжение. Хипотезата на „член[…] на семейството […] [който] е член[…] на домакинството“ на гражданина на Съюза обаче представлява съвсем различна хипотеза от тази на член на семейството, който е „на издръжка“ на този гражданин.

[34] Вж. сред изобилната съдебна практика решения от 3 април 2008 г., Endendijk (C-187/07, EU:C:2008:197, т. 22 и сл.), от 18 септември 2019 г., VIPA (C-222/18, EU:C:2019:751, т. 37 и цитираната съдебна), и от 25 февруари 2021 г., Bartosch Airport Supply Services (C-772/19, EU:C:2021:141, т. 26).

36. При всички случаи на този етап от анализа от текста на член 3, параграф 2, първа алинея, буква а) от Директива 2004/38 следва, че членът на семейството, който е член на домакинството на гражданина на Съюза, може да бъде определен поне отрицателно: той очевидно не е член на семейството от първия кръг по смисъла на член 2, точка 2 от Директива 2004/38; той не е при това на издръжка само от материална гледна точка (условие, което е свързано с материална и финансова зависимост), но и не се намира в тежко здравословно състояние (условие, което е свързано с физическа зависимост), нито се явява нерегистриран постоянен партньор на посочения гражданин. Буквалният анализ показва още, че свързващо звено между трите хипотези по член 3, параграф 2, първа алинея, буква а) от Директива 2004/38 е наличието на форма на зависимост [35], която може да бъде материална („на издръжка“) или физическа („сериозни здравословни причини“). Следователно лице, което „е член от домакинството“ на гражданина на Съюза, се намира в положение на „особена връзка на зависимост“ [36] спрямо него и това се потвърждава от анализа на практиката на Съда [37], но зависимост, която следователно не е само материална, нито само хуманитарна и която предстои да бъде определена.

37. В обичайния смисъл, прилагането на който следва да се търси съгласно съдебната практика [38], домакинството обозначава двойка, която живее съвместно и представлява домашна общност. От етимологична гледна точка френското понятие „ménage“ е свързано с латинската дума *mansio*, която означава „къща“ [39]. Ако се придържаме към това определение, позоваването на понятието „домакинство“ по-специално в текста на английски и френски език на член 3, параграф 2, първа алинея, буква а) от Директива 2004/38 не би било толкова отдалечено от текстовете на другите езици, които изискват само обикновено съжителство в географския смисъл на думата, като същевременно въвеждат допълнителен нюанс, свързан с домашната общност, която може и да не е налице при обикновено съжителство под един покрив. Всъщност анализът на текста на член 3, параграф 2, първа алинея, буква а) от Директива 2004/38, ведно с анализа на контекста и систематическия анализ на Директива 2004/38, позволяват да се изключи окончателно тезата на жалбоподателите в главното производство, че обикновеното съжителство е достатъчно, за да се счита съответният член на семейството за „член на домакинството“ на гражданина на Съюза [40]. Разбира се, съжителството е необходимо условие, но то не е достатъчно за приложимостта на член 3, параграф 2, първа алинея, буква а), втора хипотеза от Директива 2004/38.

38. Докато обичайното понятие „домакинство“ препраща към понятията „двойка“ и „домашна общност“, струва ми се все пак, че съобразно контекста на Директива 2004/38 това определение да бъде разширено, тъй като съставляващите двойката лица поначало

35 Това се потвърждава от точка 21 от решение Rahman и др.

36 Решение Rahman и др. (т. 21).

37 Вж. решение Rahman и др. (т. 36, 38 и 39).

38 Вж. по-специално решение Rahman и др. (т. 24).

39 Източник: речник Larousse, достъпен онлайн (www.larousse.fr/dictionnaires/français/ménage/50418).

40 Действително предходните актове, които Директива 2004/38 кодифицира, не изглежда да се позовават на „домакинството“, а по-скоро на изискването „да живеят под един покрив“ (вж. например член 10 от Регламент (ЕИО) № 1612/68 на Съвета от 15 октомври 1968 година относно свободното движение на работници в Общността (ОВ L 257, 1968 г., стр. 2; Специално издание на български език, 2007 г., глава 5, том 1, стр. 11) или също член 1, параграф 2 от Директива 73/148/ЕИО на Съвета от 21 май 1973 година относно премахването на ограниченията за придвижване и пребиваване на гражданите на държавите членки в рамките на Общността по отношение на установяването и предоставянето на услуги (ОВ L 172, 1973 г., стр. 14). Въз основа на това и на съображение 3 от Директива 2004/38, в което се посочва нейната цел „да се опрости и укрепи правото на свободно движение и пребиваване на всички граждани на Съюза“, жалбоподателите в главното производство достигат до извода, че Директивата не би могла да се тълкува по-ограничително в сравнение със състоянието на правото преди влизането ѝ в сила.

вече попадат в приложното поле на член 2, точка 2 от Директива 2004/38. Следователно в случая „домакинство“ трябва да се разбира по-скоро в широк смисъл като „огнище“ [41]. Лицата от това огнище допринасят за домашния живот по различен начин.

39. Домакинството или огнището са понятия, които, освен чисто прагматичната воля за организиране на съвместен живот и за участие в него, предполагат *чувство* на принадлежност и особена *привързаност*, свързващи лицата, от които те се състоят. Това чувство и тази привързаност позволяват например да се разграничи положението на обикновено съвместно наемане от действителната принадлежност към домакинството или огнището.

40. От това следва, че за да бъде член на домакинството на гражданина на Съюза, другият член на семейството трябва да има по дефиниция родствена връзка с този гражданин, с когото живее. Също така между двамата трябва да съществува утвърдена емоционална връзка [42] вследствие на съжителство с немалка продължителност, проведено по причини, които не се свеждат само до по-голямо удобство. Според мен емоционалната връзка трябва да бъде толкова силна, че ако съответният член на семейството вече не трябва да е член на домакинството на гражданина на Съюза, последният би се оказал лично засегнат [43], така че би могло да се говори за положение на взаимна зависимост от емоционално естество.

41. Следователно националните власти трябва да преценят устойчивостта на връзката, като разгледат най-вече, но не само, продължителността на съжителството, както и силата на семейното чувство, проявено в рамките на съжителство, имащо характеристиките на семеен живот [44]. Цялостният живот на лицата, считащи че живеят в семейство в широк смисъл, трябва да се разглежда общо, за всеки отделен случай, с оглед на конкретните за всяка конфигурация обстоятелства въз основа на всички относими факти.

42. Считам обаче, че намеренията на съответния член на семейството не са част от тези относими елементи. От една страна, винаги е трудно да се докаже това, което ще настъпи в бъдеще. От друга страна, тези намерения могат да бъдат променливи, с което нищо не може да се направи. Накрая, не е такъв смисълът на съдебната практика [45].

[41] Понятието за огнище според мен отразява в по-голяма степен широката идея за семейство, обединено под един покрив.

[42] Освен ако не се възприеме особено щедро тълкуване на член 3, параграф 2, първа алинея, буква а) от Директива 2004/38, не ми се струва непременно възможно предположението, че родствената връзка задължително води до привързаност между двамата членове на едно и също семейство, без необходимост от допълнително потвърждаване.

[43] Поради съществения раздвоение, посочено в точка 29 от настоящото заключение, не съм уверен в необходимостта да се доказва, че при отказ да се допусне влизането и пребиваването на „друг[…] член[…] на семейството“ на гражданина на Съюза, последният би се отказал да упражнява своята свобода на движение. При това подобно условие би довело до особено ограничително тълкуване на член 3, параграф 2, първа алинея, буква а) от Директива 2004/38.

[44] Имам предвид например положението на гражданина на Съюза, който е загубил родителите си и е бил поверен на грижите на свой чичо или леля. Този съвместен живот може да продължи и в зряла възраст, без да се счита, че чичото и лелята са на издръжка на гражданина на Съюза, ако те са материално самостоятелни. При все това с оглед предимно на емоционалното значение, което имат тези „други“ членове на семейството, те следва да се разглеждат като членове на домакинството по смисъла на член 3, параграф 2, първа алинея, буква а) от Директива 2004/38. Имам предвид също така положението на низходящите по права линия на гражданина на Съюза, които са навършили 21 години и са икономически независими, но на които предстои да започнат своя професионален живот, оставайки да пребивават при родителите си.

[45] Припомням, че по смисъла на точка 33 от решение Rahman и др. „положението на зависимост […] трябва да съществува в страната, от която идва съответният член на семейството, към момента, в който иска да се присъедини към гражданина на Съюза, на чиято издръжка се намира“ (вж. също решение от 16 януари 2014 г., Reyes (C-423/12, EU:C:2014:16, т. 30).

43. Поради това от изложените по-горе съображения според мен следва, че член 3, параграф 2, първа алинея, буква а) от Директива 2004/38 трябва да се тълкува в смисъл, че се отнася до положение, при което членове на семейството в широк смисъл поддържат тесни и стабилни семейни връзки със съответния гражданин на Съюза поради специфични фактически обстоятелства, свързани с принадлежност към същото домакинство като него. Тази принадлежност се проявява в постоянен съвместен живот в едно и също жилище, който е продиктуван от желание за съвместно пребиваване и има характеристиките на семеен живот. Националните органи трябва да извършат задълбочена проверка на всяко индивидуално положение във всеки отделен случай, като вземат предвид различни фактори, които могат да бъдат от значение, каквито са степента на родство, продължителността на съвместния живот, близостта в отношенията и силата на емоционалната връзка. При упражняване на своята свобода на преценка държавите членки могат да въвеждат особени изисквания, свързани с доказването на принадлежността към домакинството на гражданина на Съюза, за да се уверят в действителното съществуване и стабилността на разглежданото от техните органи фактическо положение, при двойното условие все пак, че тези изисквания съответстват на обичайния смисъл на глагола „улеснява“ и на израза „е член[…] на домакинството на гражданина на Съюза“, и да не лишават член 3, параграф 2, първа алинея, буква а) от Директива 2004/38 от неговото полезно действие.

III. Заключение

44. С оглед на всички изложени по-горе съображения предлагам на поставените от Supreme Court (Върховен съд, Ирландия) преюдициални въпроси да се отговори по следния начин:

„Член 3, параграф 2, първа алинея, буква а) от Директива № 2004/38/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 година относно правото на граждани на Съюза и на членове на техните семейства да се движат и да пребивават свободно на територията на държавите членки, за изменение на Регламент (ЕИО) № 1612/68 и отменяща директиви 64/221/ЕИО, 68/360/ЕИО, 72/194/ЕИО, 73/148/ЕИО, 75/34/ЕИО, 75/35/ЕИО, 90/364/ЕИО, 90/365/ЕИО и 93/96/ЕИО трябва да се тълкува в смисъл, че се отнася до положение, при което членове на семейството в широк смисъл поддържат тесни и стабилни семейни връзки със съответния гражданин на Европейския съюз поради специфични фактически обстоятелства, свързани с принадлежност към същото домакинство като него. Тази принадлежност се проявява в постоянен съвместен живот в едно и също жилище, който е продиктуван от желание за съвместно пребиваване и има характеристиките на семеен живот.

Националните органи трябва да извършат задълбочена проверка на всяко индивидуално положение във всеки отделен случай, като вземат предвид различни фактори, които могат да бъдат от значение, каквито са степента на родство, продължителността на съвместния живот, близостта в отношенията и силата на емоционалната връзка.

При упражняване на своята свобода на преценка държавите членки могат да въвеждат особени изисквания, свързани с доказването на принадлежността към домакинството на гражданина на Съюза, за да се уверят в действителното съществуване и стабилността на разглежданото от техните органи фактическо положение, при двойното условие все пак, че

тези изисквания съответстват на обичайния смисъл на глагола „улеснява“ и на израза „е член[…] на домакинството на гражданина на Съюза“, и да не лишават член 3, параграф 2, първа алинея, буква а) от Директива 2004/38 от неговото полезно действие“.